

KADIN KOALİSYONU

Atölye Bülten

Ocak-Şubat
2022

**Toplumsal cinsiyet eşitliği için
belediyeleri izliyoruz!**

Kadın Koalisyonu olarak belediyelerin politika ve hizmetlerini toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısı ile izlemeye devam ediyoruz! Yoksulluğun derinleştiği, yoksunluğun yaygınlaştığı salgın döneminde bu izleme çalışmamızda katılım, erişilebilirlik ve kadınlara yönelik şiddet temalarına ve ortak kesen olarak yoksulluk ile kadın yoksulluğuna odaklanıyoruz.

Bu kapsamda, bilgi ve deneyim paylaşımı yaptığımız, ortak akıl yürüttüğümüz atölye çalışmaları yapıyoruz. Bugüne kadar düzenlediğimiz atölyelerde yoksulluk, göç, kadınlara yönelik şiddet, bakım hizmetleri, erişilebilirlik, cinsel sağlık/kadın sağlığı, sağlıklı gıda ve çevreye erişim, belediyeçilik deneyimleri ile katılım ve izleme çalışması metodolojisi üzerine tartışmalar yürüttük. Ortak çıktımız izleme çalışması ile yapacağımız katılımın, sözümüzü söylemek için olmazsa olmazlığıydı. Yani eşitlik ve özgürlük talebi olarak gördüğümüz katılımı, izleme yoluyla zorlamaktı. Hedefimiz ise kimseyi arkada bırakmayan, toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten, katılımcı, erişilebilir, yoksul ve yoksun bırakılan grupların istek ve ihtiyaçlarına yönelik, ekolojik, çevre dostu, kriz dönemlerine hazırlıklı, devamlılığı ve sürdürülebilirliği olan belediye politika ve çalışmalarının yaygınlaştırılmasında iyi belediyeçilik örneklerini desteklemek ve artırmak. Atölye çalışmalarının da gösterdiği gibi tartışılan tüm bu konular kendi aralarında kesişimsellik özelliğe sahip, dolayısıyla izleme çalışmalarında da bütüncül bakış açısına sahip olmamız gerektiğini gördük.

İnternet Sitesi : www.kadinkoalisyonu.org

Facebook : facebook.com/KadinKoalisyonu/

Twitter : twitter.com/kadinkoalisyonu/

Instagram : instagram.com/kadinkoalisyonu/

Youtube : youtube.com/c/KadinKoalisyonu

Yoksulluk:

İlk atölye çalışmamız İlnur Üstün'ün kolaylaştırıcılığıyla birlikte Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Hacer Foggo'nun sunumuyla başladı. Foggo, yoksullukla gelen insan hakları ihlallerine değinerek pandemi ile birlikte günlük ve güvencesiz çalışanlar, inşaat işçileri, belgesiz çalışanlar, seyyar satıcılar ve sabit geliri olmayan insanların durumunun yoksulluktan "açlığa" evrildiğini belirterek şunları ifade etti:

"Güvencesiz ve günlük çalışan bir anne ya da baba, çalışmasına engel olacak bir hastalığa yakalandığında ya da mevcut geliri yetemediğinde, çocuklar çalışmak zorunda kalıyor, okuldan ayrılıyorlar ve geri dönemiyorlar. Bu durum devredilen yoksulluğu getirmekle birlikte gelecek nesile miras olarak yoksulluğu bırakmış oluyorlar."

Bunun üzerine, çocukların çocukluklarını yaşayamadan iş aramak zorunda kaldıkları, bunun sonucunda da istismara maruz kaldıkları ve temel ihtiyaçlarına erişimde eşitsizliklere uğradıkları konusu tartışıldı. Bu durumun yoksulluk döngüsünün devam etmesine sebep olduğunu belirten Foggo, "bu zincirin kırabilmesi için çocukların barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması gerekli" dedi.

Derin Yoksulluk Ağının İstanbul'da yürüttüğü çalışmayı aktaran Foggo, araştırmaya katılan ailelerin çarpıcı çoğunluğunun bebek bezi ve mama alamadığını, günlük ve güvencesiz işlerde çalıştığını, barınma, temiz su, beslenme, eğitim, hijyenik ped ve psikolojik destek alım haklarına erişemediklerini aktardı. Belediyelerin erişimi sağlanamayan tüm bu temel ihtiyaç materyallerinin sağlanması, ücretsiz psikolojik destek sunulması, mahalle kreşlerinin açılması ve izlemeyi kolaylaştırmak için mahalle evlerinde sosyal hizmet uzmanının bulunması gerekliliğini vurguladı.

Aynı hanede yaşamak zorunda kalan birden çok yoksul ailenin olabildiği ya da eski bir buzdolabı olsa bile içinin boş olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sosyal inceleme kriterlerinde yetersizlikler olduğu ve güncellenmesine ihtiyaç duyulduğu üzerine tartışıldıktan sonra yoksulluğun çoğalmaması için vatandaşın kurumlara gitmesi değil, kurumların vatandaşları zora girmeden farketmesi ve destek olması gerekliliği vurgulandı.

Göç:

Gül Erdost'un kolaylaştırıcılığıyla düzenlenen ikinci atölyemizde, Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Meltem Ersan göç olgusunun belediye izleme çalışması için olan önemini vurgulayarak, en fazla mülteci nüfusuna Türkiye'nin ev sahipliği yaptığına ve ülkedeki göçmenlerin ve mültecilerin büyük bir kısmının kentlerde yaşadığına bu nedenle yerel yönetimlere çok önemli roller düştüğüne değindi.

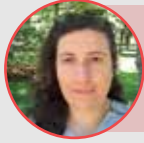
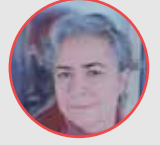
"Belediyelerde yapılacak izleme çalışmasını, göçmen ve mültecilerin kent yaşamına katılımlarındaki iyi örnekleri yaygınlaştırmak, hak temelli yaklaşımın geliştirilmesi, göçmen, mültecilerin ve yerel halkın karşılıklı uyumuna katkı sağlaması açısından değerli bulduğumdan destekliyorum."

sözleri ile kapsayıcı yerel yönetimin göç ve göçle ilişkili konulardaki önemine dair katkıda bulundu.

Şiddet ve İstanbul Sözleşmesi:

Sinem Mısırlıoğlu'nun kolaylaştırıcılığıyla düzenlenen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Zehra Tosun ve Huriye Karabacak, kadına yönelik şiddet konusunda belediyelerin sunduğu, sunmadığı ve sunması gereken hizmetler, yereldeki kadın örgütleri ile bağlar, ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelerin yerel belediye mevzuatlarına uyarlanması sorularının ve hedeflerinin tartışıldığı konuşmalar yaptılar. Belediyelerin kadına yönelik şiddet ile ilgili hizmetlerindeki problemler başlıca; hükümetin aile merkezli politikalarının belediye hizmetlerine yansması, şiddetin toplumsal değil kadın meselesi olarak algılanması, koordinasyon mekanizmalarının zayıflığı (kadın örgütleri ile bağ), farklı şiddet türlerinin görünür olmaması, özgün yerel mekanizmaların yetersizliği, şiddet verilerinin eksikliği, kadınların bilgi ve hizmetlere erişiminin kısıtlılığı olarak tanımlandı. Tosun

"Belediyelerin kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları hala çok mesafeli. Olanlarında bazı kadınların çabası ile bir şeyler oluyor ama burada da çok direnemedikleri için aile-kadın odaklı çalışmaları birlikte yürüttüklerine rastlıyoruz."

notunu da düştü.

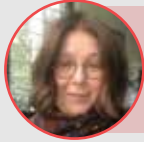
Yerel yönetimlerin kadına yönelik şiddet konusunda sorumluluklarının ise belediyelerde eşitlik birimlerinin kurulması, kadın örgütleri ile sürekli iletişim halinde olunması, toplumsal hayata ve istihdama katılan kadınların ve kreşlerin olduğu kentlerin geliştirilmesi, toplumsal farkındalık yaratılması, Anayasa'nın 10. Maddesi ve Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW) çerçevesinde belediye mevzuatında değişiklik yapılması, finansal kaynak ayrılması, tedbirler geliştirilmesi ve belediyenin eğitimlerinin hepsinin bu alana ilişkin yeniden düzenlenmesi olduğu notu düşüldü.

Bakım Hizmetleri:

Şehide Zehra Keleş'in kolaylaştırıcılığıyla, İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Başak Ekim Akkan ve Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği'nden Nigar Etizer Karacık bakım hizmetleri kapsamında bakıma politik bir kavram olarak yaklaşarak feminist perspektif ile teorik açıdan değerlendirme yaptıkları bu atölyede bakım hizmetlerinin somut çıktıları ve önerileri dahilinde bilgi ve deneyimlerini paylaştılar.

Bakımı teorik tartışma çerçevesinde ele alan Akkan bu konunun feminizmin kalbinde olan bir konu olduğunu belirterek bakım ve refah devleti arasındaki ilişki, bakımın metalaşması ve tüm bunların salgın döneminde izlerinin görünmesini bakım hizmetleri çerçevesinde değerlendirdi. Bakımın tanımlanmasının zor bir kavram olduğunu belirten Akkan "pratikte bakım hizmetleri birçok alanla kesişiyor ve tüm bu bakım hizmetlerinin yerel yönetim hizmetleri ile iç içe geçiyor" sözünü vurguladı. Akkan ayrıca

"Bakım farklı boyutları ve ihtiyaçları ile karşımıza çıkıyor ve bakım hizmetleri çok boyutlu ve karışık bu nedenle farklı aktörler arasındaki (devlet, piyasa, ev halkı) iş birlikleri bakım hizmetleri açısından gereklidir."

dedi. Gülnur Acar Savran'ın çevirmenliğini yaptığı "Bakım Manifestosu" kitabından aktardığı üzere bakım pratiği ve iyi bakımdan ne anlıyoruz sorusunun, toplumsal ilişkilerimizi ve birlikte yaşama pratiklerimizi nasıl etkilediğine dair sorgulamanın bakım hizmetlerinin planlanması ve bakımın kamusal alan meselesi haline dönüştürülmesi açısından kritik olduğunu söyledi. Bakımı

“sosyal pratik” ve “adil dağıtım” olarak ikili kavramsallaştıran Akkan, hepimizin hayatımızın bir döneminde bakımın içinde olduğumuz bir pratik ve bakım sorumluluğunun ev içinde ve dışında hem farklı kurumlar ve aktörler arasında hem de bakımın finansmanı açısından adil dağıtımın olması gerektiğini ifade etti. Bakımın piyasalaşması sonucu bu piyasaya erişemeyen kadınların bakım yüküne dikkat çekerek emek piyasasında çalışan bakım hizmeti veren kadınların her zaman düşünülmesi gerektiğini vurguladı. Bakım hizmet modellerinin çeşitliliğinin olması gerektiğini ve bunların birbirinden beslenerek bu hizmetlerin değişime ve gelişime açık olmasını vurgulayarak bakımı alan ve veren kişiler için iyilik hali sağlayacak şekilde sunulması gerektiğini söyledi.

Karacık ise sosyal devletin yerine getiremediği her şeyin kadınlar için bir iş yükü oluşturduğunu belirttikten sonra devletin bakım hizmetlerini kamusal hale getirmesi gerektiğini söyledi. Bu hizmetlerde önemli olanın ise bütünlükcü şekilde devlet eliyle kurumlar aracılığıyla ve bu hizmeti verecek kişilerin söz hakkı olduğu, ihtiyaçlarının ve taleplerinin göz önünde tutularak hayata geçirilmesi gerektiğinin ve tüm bu hizmetlerin eşitlikçi ve ayrımcılığa karşı bir yerden oluşturulması gerektiğinin notunu düştü. Karacık en çok önemseydiği noktaların ise “profesyonel bilgi” ve “bakımın hak meselesi” olduğunu belirtti. Profesyonel bilginin tanımını bakım hizmet ve uygulama sistemlerinin bir bütünün parçası olarak ele alınıp buradaki üyelerin bilgilerini aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya aktarımını yapması, raporlanması, eleştiri yapılabilmesi, donanım ve deneyim olarak yeterli olan kişilerin bu hizmeti sunması ve planlanması olarak yaptı. Hak meselesi tanımını ise tüm bu bakım hizmetlerinin bir hak olduğunun, lütuf olmadığının vatandaşlar tarafından bilinmesi gerekliliği olarak açıkladı.

Erişilebilirlik:

Canan Aydemir Özkara'nın kolaylaştırıcılığıyla yapılan erişilebilirlik atölyesinde üç konuşmacı yer aldı. Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Feray Salman, insan hakları perspektifinden bakıldığında haklarımızın pratikte ikiye ayrıldığını; ilkinin medeni ve siyasal haklar, ikincisinin ise ekonomik, sosyal ve kültürel haklar olduğuna değinerek “erişim” dediğimiz kavramın herkesin doğuştan sahip olduğu hak ve özgürlükler bakımından eşit olmasıyla açıklanabileceğine, erişimin katılım hakkını güçlendiren önemli bir araç olmasıyla kilit bir kavram olduğuna dikkat çekti. Salman,

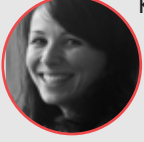
“Erişim sadece herkesin sahip olduğu sağlık hakkı, eğitim hakkı, çalışma hayatına katılmak, örgütlenmek gibi kavramlarla ilgili değil. Erişim aynı zamanda katılım hakkını güçlendiren önemli bir araç haline dönüşüyor. Kadın Koalisyonu olarak bizim derdimiz de katılım hakkını güçlendirme meselesi. Topluma sunulmuş olan kamu hizmetlerinden, kamu mallarından ve kamu olanaklarından eşit bir biçimde yararlanma meselesi. Bunu yapabilmek için erişebilmek gerekiyor, erişebilmek için de katılımın güçlendirilmesi gerekiyor.”

diye ekledikten sonra fiziksel erişilebilirliğin çok önemli olduğunu ancak sadece fiziksel erişilebilirlik meselesine indirgemenin yeterli olmadığı, politika ve bakış açısı değişikliklerinin şart olduğunu vurgulayarak sunumunu tamamladı.

Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Özlem Kara, engelli kişilerin herkes ile eşit haklara sahip olmalarına rağmen bu haklarını kullanmak istediklerinde çeşitli engellerle karşılaştıklarını ve sahip oldukları bu hakları kullanmanın çoğunlukla olanaksızlaştığına değindi.

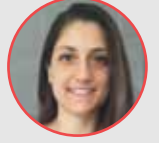
Engelliliğin toplum tarafından kişisel bir trajedi ya da çözülmesi gereken tıbbi bir sorun olarak görülmesi nedeniyle engelli kişinin yaşadığı durumla kendisinin baş etmesinin beklendiğini, oysa fiziksel çevrenin ve erişilebilirlik olanaklarının uygun olmamasından kaynaklı olumsuzlukların kişinin farklılığından kaynaklı sorunlara yüklenmemesi gerektiğini vurguladı. Erişim hakkı ya da başka bir ifadeyle erişilebilirlik aslında tam da bu anlamda engelli kişilerin toplum yaşamına diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin şekilde katılmasına olanak sağlar dolayısıyla farklılıkları, olumsuzlukları ve dezavantajları ortadan kaldırır notunu düştü.

Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Gülin Özdemir Eroğlu, kentsel mekanda kapsayıcı tasarım uygulamalarının hak temelli yaklaşımla nasıl olabileceğini İsveç'teki iyi uygulama örnekleri üzerinden aktardı. Türkiye'deki çoğu uygulamada engellileri dışlama bazen de iyi niyetli olursa da örneğin "Engelli Parkı" ve "Engelli Merkezi" isimleri altında ayırıştırma yapıldığına dikkat çekti. Erişilebilirlik uygulamalarının çok düşük maliyetlerle gerçekleştirilebileceğini, önemli olanın bakış açısı değişikliği olması gerektiğine vurgu yaptı. Engeli olan ve olmayan çocukların aynı parkta oynayabilmesi, engeli olan ve olmayan insanların aynı banklarda oturabilmesi ve aynı yaya geçidinden geçebilmesinin önemine ve hak temelli yaklaşımın bunu gerektirdiğine değindi. Erişilebilirlik kadar güvenlik ve katılımın da önemli olduğuna, engellilerin kentsel mekanların planlama aşamasında dahil edilmeleri gerektiği ve bunun yöntemlerine değinerek sunumunu tamamladı.

Yerel Yönetimlerde Kadın Cinsel Sağlığı:

Seçin Tuncel'in kolaylaştırıcılığıyla düzenlenen atölye çalışmasında, yerel yönetimlerin stratejik planlarında çoğunlukla cinsel sağlık/üreme sağlığı, kadın sağlığı konularında başlıkların bulunmadığına dikkat çeken Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı'ndan (TAPV) Hazal Günel saha deneyimlerinden gördüğü üzere kadın sağlığı konusunun toplumsal cinsiyet eşitliğinin odak noktasında olduğunun altını çizdi. Kadın sağlığı çalışmalarını yapılabılır kılmak için yerel yönetimlerin mevzuat, yönetmelik, stratejik plan ve uygulama biçimlerine uygun olarak neler yapabileceklerine ilişkin incelemeler yapıp önerilerde bulundu ve bu konuda hazırlanmış kitapçığa gönderme yaptı. Başlangıç çalışmalarında yoksulluk ve erişilebilirlik bağlamında pede erişim, adet hijyeni, aile planlaması ve gebeliği önleyici yöntemler, kadın sağlığı sorunlarından HPV ve menopoz ile ilgili izlemeleri yapmanın kıymetli olacağını belirtti.

Belediye Yapılanması ve Bürokrasisi:

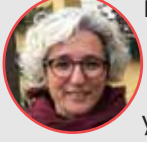
Figan Erozan'ın kolaylaştırıcılığıyla gerçekleştirilen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Bahar Yalçın faaliyetler ve söylemler arasındaki tutarlılığın varlığına dikkat çektiği, belediyenin yapılanmasını ve bürokrasinin işleyiş modelini paylaştığı sunumunu belediyelerde idari yapı, meclis faaliyetleri, katılım, satın alma, mekan kullanımları ve iletişim özelinde detaylandırdı. İdari yapıda belediyedeki aktörler ve görev tanımları anlatılırken, meclisin faaliyetlerinde üç temel işlevi olan temsil, karar alma ve denetim çerçevesinde faaliyetler, komisyonlar ve önergeler hakkında konuşuldu. İzleme çalışmamızın ana temalarından olan 'katılım' etrafında stratejik plan ve performans programının yereldeki STK'lar ve diğer ilgili aktörlerin aktif katılımı dahilinde oluşturulması ve yürürlüğe girmesi, mahalle yönetiminde orada yaşayanların ihtiyaçlarına yönelik kararlar alınması ve uygulanmasının gerekli olduğunu vurguladı. Yalçın, satın alma konusunda ihale kanunlarına değinirken, mekan konusu özelinde kadın konukevleri, arsa ve konutların kamulaştırılması, iletişim hususunda ise kadınların sesinin belediye çalışmalarında ve yerelde duyulabilirliği üzerine paylaşımlar yaptı.

1. Yerel Yönetimler Bağlamında Kadın ve Üreme Sağlığı (2021) TAPV.
<https://www.tapv.org.tr/wp-content/uploads/2022/01/Yerel-Yonetimler-Baglaminda-Kadin-ve-Ureme-Sagligi.pdf>

Belediye Stratejik Plan, Performans Programı ve Faaliyet Raporu Okuma/İz Sürme:

Bahar Özden Coşgun'un kolaylaştırıcılığında yapılan çalıştayda Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Özgün Akduran Erol, öncelikle Performans Esaslı Bütçeleme'de Stratejik Yönetim Döngüsü hakkında bilgi verdi. 2005 yılında geçilen bu yöntemle belediyelere; Stratejik Plan, Performans Programı ve Faaliyet Raporu hazırlama yükümlülüğünün getirildiğine ve Belediyelerin seçim sonrası ilk altı ayının hazırlık sürecine ayrıldığı ve bu süreçte beş yıllık politikalarının belirlendiğinden yani Stratejik Planları'nın oluşturulduğundan bahsetti. Belediye izleme çalışması yapılırken stratejik planların ne şekilde incelenmesi gerektiğine, örneğin; "Vizyon ve misyonda toplumsal cinsiyet eşitliği ya da eşitlik ibareleri yer alıyor mu? Planın genelini değerlendirdiğimizde toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılıkla mücadele ve özel olarak da kadınların yaşadığı sorunları da içeren amaç ve hedefler yer alıyor mu? Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için stratejiler, faaliyetler, çözüm önerileri belirlenmiş mi? Bu konulardaki çalışmaların koordinasyonundan sorumlu bir birim var mı, müdürlük var mı? Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü varsa o müdürlüğün faaliyet alanları neler?" gibi sorularla izleme yapılabileceğine değindikten sonra belediyelerin bazen kadınlar için yaptığını vurgulamadıkları ancak kadınların yaşadığı sorunlara çözüm olarak sunulan çalışmaları olabildiğini de belirtti.

Performans Programı'nda ise beş yıllık stratejik planda yer alan amaçlara bağlı hedeflerden öncelikli olduğu belirlenenlerin, hayata geçmesi için hangi somut adımların atılacağı, bu adımların faaliyet başlıkları ve kaynak ihtiyacı yani bütçeleri de belirtilerek sunulduğu bir belge olduğundan bahsetti. Performans programı aynı zamanda bu faaliyetlerin gerçekleştirme düzeyini izleyebilmek için performans göstergelerini de içerdiğinden, her bir faaliyet için ayrılan bütçenin ne kadarının harcadığını izleme fırsatı sunduğuna değindi.

Bunlara ek olarak bir yıllık bütçe uygulama sürecinin sonunda her yılın bütçe gerçekleştirmelerini faaliyetlerle bağını kurarak gösteren belge olan Faaliyet Raporu'nun nisan ayı belediye meclis toplantısında sunulmak üzere hazırlandığına dikkat çekti. Yine Faaliyet Raporları'nın içeriğinden bahsettikten sonra Belediye İzleme Çalışması'nda izlemenin bir parçası olarak Faaliyet ve Projeler'de yazılmış ve onaylanmış performans göstergelerini de sorgulayabileceğimizi belirterek sunumunu tamamladı.

öncelikli olduğu belirlenenlerin, hayata geçmesi için hangi somut adımların atılacağı, bu adımların faaliyet başlıkları ve kaynak ihtiyacı yani bütçeleri de belirtilerek olarak sunulduğu bir belge olduğundan bahsetti. Performans programı aynı zamanda bu faaliyetlerin gerçekleştirme düzeyini izleyebilmek için performans göstergelerini de içerdiğinden, her bir faaliyet için ayrılan bütçenin ne kadarının harcadığını izleme fırsatı sunduğuna değindi.

Bunlara ek olarak bir yıllık bütçe uygulama sürecinin sonunda her yılın bütçe gerçekleştirmelerini faaliyetlerle bağını kurarak gösteren belge olan Faaliyet Raporu'nun nisan ayı belediye meclis toplantısında sunulmak üzere hazırlandığına dikkat çekti. Yine Faaliyet Raporları'nın içeriğinden bahsettikten sonra Belediye İzleme Çalışması'nda izlemenin bir parçası olarak Faaliyet ve Projeler'de yazılmış ve onaylanmış performans göstergelerini de sorgulayabileceğimizi belirterek sunumunu tamamladı.

Belediyecilik Deneyimleri:

Türkan Eşli'nin kolaylaştırıcılığında Mersin Akdeniz Belediyesi eski Eş Başkanı Yüksel Mutlu ve İzmir Menemen Seyrek Belediyesi eski Başkanı Nurgül Uçar belediyecilik deneyimlerini paylaştıkları atölyede başkanlık süreçleri esnasındaki deneyimlerini, yürüttükleri faaliyetleri ve yaşadıkları sorunları anlattılar.

Mutlu, kadınlar ve yerel STK'lar ile ortak akıl ve çalışmalar yürüterek politikalar yapılması, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme planlanması, kadın adaylara müdürlük pozisyonları için pozitif ayrımcılık yapılması, belediyede çalışanlara toplumsal cinsiyet eğitimi verilmesi, kadın meclislerinin kurulması örneklerini sundu. Bunların yanı sıra, kadın mahalle evlerinin kurulması, kadın danışma merkezlerinin açılması ve bu merkezlerde şiddete maruz kalan kadınlara çeşitli desteklerin sağlanması, bir transın belediyede işe alınması, kadın kooperatifinin kurulması, eşine şiddet uygulayan erkek çalışanın işten çıkarılıp yerine eşinin işe alınması gibi belediye başkanı olduğu süreçte gerçekleştirdiği çalışmalara da değindi. Görevi sırasında karşılaştığı zorluklar olarak ise belediyenin merkez bütçeden yararlanamaması, kadının siyasette var olmasına karşın hem toplumdaki hem de parti içindeki erkeklerin negatif tutumu, 2016 yılında atanan kayyumla birlikte kadın merkezlerinin, sığınma evlerinin, şiddet hatlarının kapatılması, 2014 yılında Suriye savaşının başlaması ile birlikte yoğun göç sonucu yerelde yaşayan milletler arası çatışmanın başlaması deneyimlerini paylaştı. Belediyeler iyi kullanıldığında kadına yönelik çalışmaların yapılabilirliğini gösterdiğini söyledi. Yerel siyasetin ve yerel demokrasinin iç içe olması ve kadını içinde tutmasının gerekli olduğunu söyledikten sonra kadınların siyasete katılımının yerelden başlayarak merkezi siyasete doğru ilerlediğini vurgulayarak konuşmasını sonlandırdı.

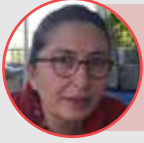
Uçar ise belediye başkanı olduğu dönemde bulunduğu bölgedeki kısıtlılıklardan (belediye binasının olmaması, meclis toplantılarının kahvehanelerde yapılması, evlerde suların olmaması, yolların olmaması) ve hedeflerinden (eğitim, sağlıklı yerleşim alanı ve turizm) bahsetti. Toplumsal cinsiyet eşitliği alanında ise belediye bünyesinde olan kreş ve kadınlar için kursların olması, kadın pazar yerinin kurulması, belediyeye ait topraklarda tarımın yapılması örneklerini detaylandırdı. Uçar, özel olarak kadın belediye başkanı sayısının azlığının altını çizerek kadın belediye başkanı sayısının artırılması gerektiğini vurguladı. Kadın belediye başkanlarının olduğu yerde belediye borçlarının ödendiği, hırsızlığın olmadığını, insan merkezli çalışmaların yapıldığını, kadın tuvaletlerinin olduğunu, kadına şiddetin azaldığını, kız çocuklarının yaşam haklarının savunulduğunu, kadınların belediyeye daha rahat eriştiklerini ve kadınların siyasete katılmaya başladığını hatırlattı. Birbirimizin elini tutmamız gerektiğini ve bu işe ilk başladığında kadın perspektifi olmadığını ama belediye başkanlık sürecinin ona o perspektifi kazandırdığını söyleyerek konuşmasını sonlandırdı.

Katılım:

Kadın Koalisyonu'ndan İlnur Üstün'ün kolaylaştırıcılığıyla gerçekleştirilen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu'ndan Nilgün Toker belediye izleme çalışmamızın temalarından biri olan katılıma teorik ve felsefi bakış açısı ile yaklaşarak katılımın temel taşlarının ifade özgürlüğü ve karar verme olduğunun altını çizerek katılım kavramını bu iki ilke çerçevesinde düşünmek gerek notunu düştü. Toker, katılımın sorgulanması esnasında ortaya çıkan tartışmaların ise ilk olarak eşitliğin önündeki engelleri tespit etmek ve eşitsizlikleri ortadan kaldırarak eşitliğin sağlanması olduğunu söyleyerek ikinci olarak ise eşitsizliğin olağan sonuçları üzerine düşünmek olduğunu ifade etti. Eşitsiz olanların özgür olmadığını bu sebeple eşitlik mücadelesinin özgürlüğe kavuşma mücadelesi olduğunu belirtti. Özgürlüğün tanımını ise kendi istemini açığa vurma gücü olarak yaptıktan sonra özgürlüğün belirleme gücü ve otonomi olduğunu söyleyerek sözlerine devam etti:

“Yasa yapma gücü, kendi eyleminin kılavuzu olacak yasayı belirleme gücüdür. Anayasayı yurttaş yazdığı anda anayasa herkesin kendi otonomisi olur. Yasanın yapılma sürecinin öznesi olmamız lazım. Buna da katılım diyoruz.”

Katılımın temsile indirgenemeyeceği gibi katılımı belirlemenin, karar vermenin ve yasa yapmanın öznesi olmak olarak tanımladı. Toker “eşitliğin ve özgürlüğün kesişim noktası katılımdır” dedi. Bu sebeple, müzakere alanı kapsamında kamusal alana girme ve burada katılanlar arasında tartışma ortamının olması gerekliliğini vurguladı. Kamusal alana girmedeki engeller konusunda liberalizmin eşitsizlikle mücadele etmediğini ama eşitsizliğin yıkıcılığını ara mekanizmalar kurarak durdurduğunu söyledi. Bu durumun da kamusal alana girebilenlerin temsili ile sınırlanma sonucu olduğunun notunu düştü.

Eşitlik mücadelesinin aynı zamanda müzakere alanı açma meselesi olduğunu ifade ettikten sonra resmi parlamentoda müzakere alanının olmadığını, açık olduğunda da kadın öznesinin ne kadar var olabildiğini sorguladı. Toker kadın mücadelesinin katılım mücadelesi olduğunu ve katılım mücadelesinin müzakere alanı açma mücadelesi olduğunu hatırlattıktan sonra müzakere öznesi olmanın ise hem kendi hem de ortak yaşam alanında ilkeleri belirleme ve tanımlama konusunda kanaat sahibi olmak olduğunu belirtti.

“Özgür olmak bakımından eşit olmanın” önemine değinen Toker, birinin kendimizle eş derecede özgür olduğunu tanımanın saygı duymak olduğunu, onun bir kanaatinin olduğunu ve onun kanaatinin de kendisiyle eş değer olduğunu kabul etmek olduğunu ancak bu durumun kanaatlar arası farklılık olunca da devam etmesi gerektiğini vurguladı. Hoşgörünün ise eşitsizler arası ilişkide olduğunu, hiyerarşik olduğunu, yapmasına izin vermeyebileceğiniz bir fiilin yapılmasına izin verme hali olması dolayısıyla eşitler arası ilişkide varolmayacağını belirtti.

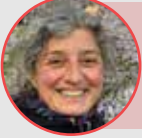
Toker konuşmasının devamında ‘iyi nedir’ sorusu üzerine düşünmenin saygı kavramının önemini ortaya çıkardığını belirtti. Saygıyı özgür olduğunu kabul etme meselesi olarak tanımladı. Kanaatlara saygı duymanın ve farklılıkların olması durumunda da müzakere alanının ihtiyaç olduğuna dikkat çekti. Toker saygının kucaklaşma değil, çatışma da olabileceğinin altını çizdi.

Kız kardeşlik kavramına eleştirel yaklaşan Toker, bu kavram yerine “asla yalnız yürümeyeceksin” ifadesinin feminist dayanışmayı ifade etmek için daha iyi olduğunu söyledi. Eşitliğin kurulan bir şey olduğunu, yolda kurulduğunu ve eylem içerisinde örüldüğünü de vurguladı. Toker son olarak erişebilirliğin katılım ile olan ilişkisine değinerek müzakere alanında talep oluşturmanın önemine değindi. Toker “talep oluşturmak için erişebilirliğe sahip olmak gerekir” notunu düşerek konuşmasını sonlandırdı.

☞ Güvenli ve Yeterli Gıdaya, Sağlıklı Çevreye Erişim:

Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Gülizar Aytekin'in kolaylaştırıcılığıyla gerçekleştirilen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Olcay Bingöl sağlıklı, temiz, besin değeri yüksek, ekonomik ve erişilebilir gıda, yeşil alanlara, parklara erişim ve bu konularda karar alma süreçlerine katılımın sorgulanması üzerine sunumunu gerçekleştirdi. Bingöl

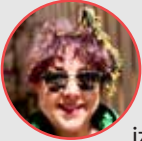

"Yeterli gıda/besin kalorisine erişememenin gıda yoksulluğu olduğunu ve bunun temel sebeplerinden biri 'yoksulluktur'" dedi. "Bu yüzden gıdaya erişim ve yoksulluk bir arada tartışılmalıdır."

notunu düştü.

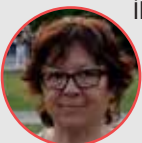
Yerele özgü çözümler, tabandan örgütlenme ve çok disiplinli iş birlikleri, sağlıklı, güvenli, yeterli gıdaya ve yeşil alanlara erişim için izlenecek yollar olarak belirlendi. Bu anlamda, toplumsal cinsiyet bakış açısı ile kadın ve kız çocuklarının park/yeşil alanlara erişebilirliği özel olarak tartışıldı. Son olarak bu konuda iyi örnek sunan belediye çalışmaları aktarıldı.

☞ Veri Toplama ve Raporlama:

Canan Aydemir Özkara'nın kolaylaştırıcılığıyla gerçekleştirilen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Gülşah Seydaoğlu Türkiye'de belediye hizmetlerini izleme ve değerlendirme standartlarının (eş yetkilendirme) oluşturulması üzerine bilgi ve deneyimlerini aktardığı sunumunda bütüncül yaklaşım ile yapılacak olan izleme çalışmasında değişen koşulların belediye hizmetlerine olan yansımalarını sorgulamanın önemli bir husus olduğunun altını çizdi. İzleme çalışması ile belediye hizmetlerinin niteliğinin geliştirilmesine katkı sağlamak, bu anlamda belediyeyi reform odağı yapmak ve hizmetlerin dezavantajlı grupları kapsayacak nitelikte hizmetler sunmasının temel hedefler arasında olduğunu belirtti. Tüm belediyelerin gönüllü olarak Kadın Koalisyonu'na gelerek belediye hizmet niteliklerini geliştirmelerine katkıda bulunmasını sağlamak ise yine Koalisyon'un önem verdiği hedefler arasında olduğu söylendi. Bu bağlamda, sürdürülebilir ve sürekli değerlendirmenin bu yoldaki önemli adımlar olduğu hatırlatıldı. İyi belediye çalışma örnekleri diğer belediyeler için örnek teşkil ederken kurumsal kültür oluşumu ve yenilenmeyi sağlamak izleme çalışmasının diğer hedefi olarak açıklandı. Bu atölyenin diğer bir katkısı ise belediye hizmetlerinin nasıl etkin ve nitelikli değerlendirilmesi gerektiğine dair yol haritası çizilmesi ve izleme esnasında dikkat edilmesi gereken hususlar konusunun belirlenmesi oldu.

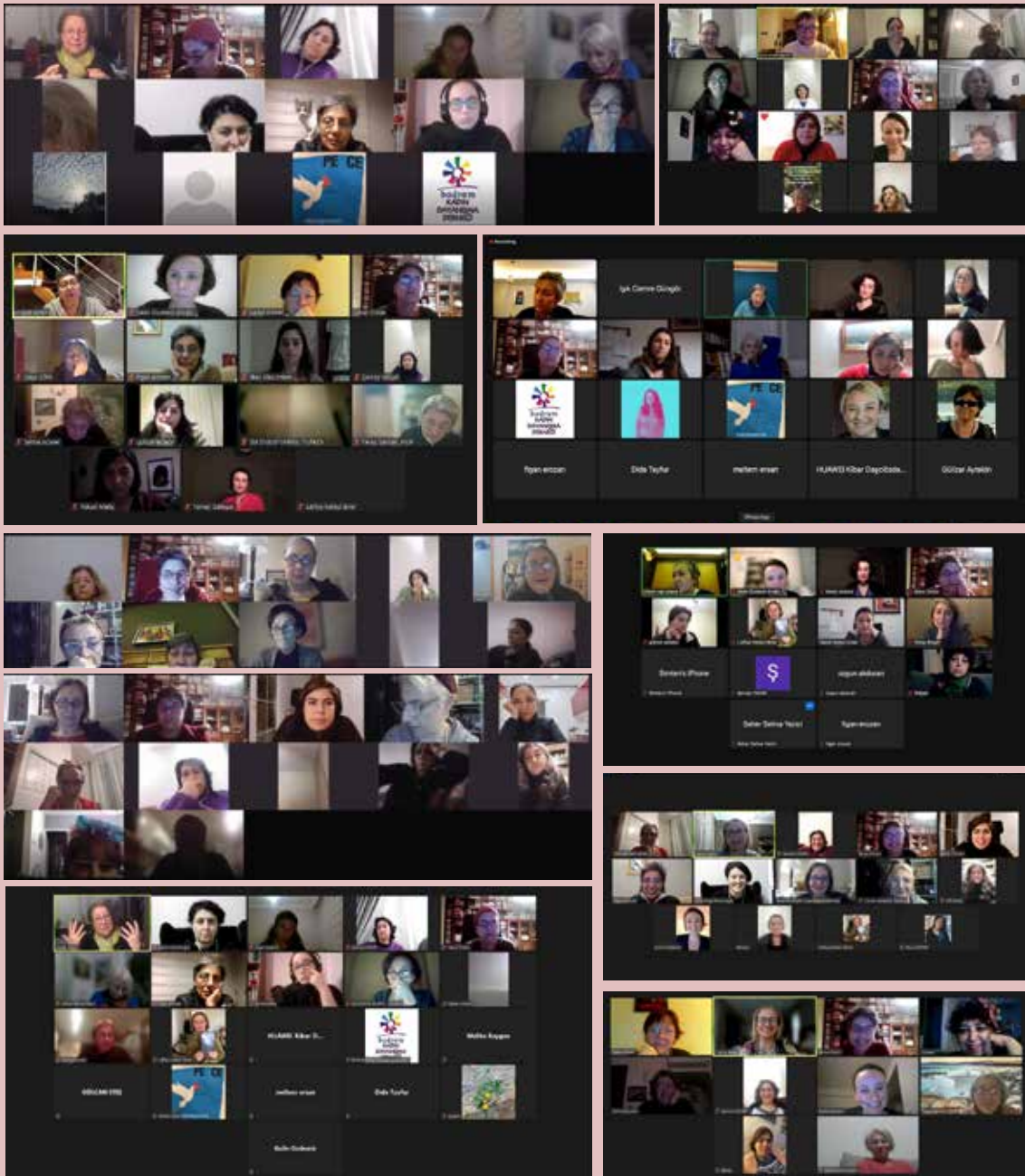
☞ İzleme Nedir, Yöntemleri, Karşılaşılabilen Sorunlar, Taktikler, Ulusal, Uluslararası, Kişisel Deneyimler:

İlknur Üstün'ün kolaylaştırıcılığında gerçekleştirilen atölye çalışmasında Kadın Koalisyonu Belediye İzleme Çalışma Grubundan Nalan Erkem, yaşanan sorunların çözümünün, mevzuatta değişim yaratmak olduğunu, bunun da güçlü bir savunuculuk mekanizması olan izleme ile başarılabileceğini yaşamış örnekler üzerinden aktardı.

Erkem, izleme öncesi basın taraması yapmanın, yayınlanmış STK yayınlarını okumanın, akademik çalışmalara bakmanın, sahadaki çalışmaları incelemenin ve izlenen kurumun yetkilerini bilerek ve plan/raporlarını okuyarak izleme çalışmasına hazırlıklı gitmenin verimli bir izleme için önemli olduğunu vurguladı. İzleme yapılacak kuruma ilk ziyaretin üst merciden yetkili kişi ile gerçekleştirilmesi, ancak detaylı izlemeyi diğer uzmanlarla gerçekleştirmenin önemine vurgu yaptı. Kadın Koalisyonu olarak yapacağımız izlemenin yönteminin detayları hakkında tartışılarak atölye çalışması tamamlandı. Bu kapsamda; ucu açık soruların sorulmaması, kolay ve anlaşılır soruların hazırlanması, her şehir için farklı izleme yönteminin hazırlanması, diğer hak savunucusu örgütlerle, akademik araştırma yapan merkezlerle işbirliği yapılarak onlardan bilgi alınması, son toplantıda ittifak yapabileceğimiz örgütlerin olması ve izleme sonrası değişimi başlatmak için yapılacak savunuculuğun önemi hakkında tartışıldı.

 KADIN
KOALİSYONU

